

kronikk

RASISME: Det har vært mye å svare på etter oppropet om å fjerne §185, som jeg var med på å underskrive.

Paragrafen må bort

KJELL MADSEN

Filosof og en av flere som signerte oppropet om å fjerne rasismeparagrafen.

Mohammed Abdi. Det har vært mye å svare på etter oppropet om å fjerne §185, som jeg var med på å underskrive. Noen motinnlegg har vært hysteriske. Ditt innlegg i Dagsavisen den 27. 6 er mer fruktbart å forholde seg til.

De to viktigste argumentene i oppropet er for det første at lovteksten er ekstremt vag. Uttrykk for ringeakt er kriminalisert. Hva skal til for å uttrykke ringeakt? For det andre at andre paragrafer i straffeloven kriminaliserer det som bør være kriminelt, fremfor alt §§263 og 264, som forbyr trusler. Åpenbart blir det skjønn her også, men problemet er ikke så ekstremt. Utsagnet «Vi vet hvor du bor» er etter mitt skjønn en trussel. Et utsagn som «Du er en korrupt kakerlakk» er det ikke. Er det et liberalt demokrati verdig å dømme noen til fengselsstraff for å ha skrevet det?

Du skriver: «Man skal være forsiktig med å vise til folks bakgrunn når de skriver noe og heller forholde seg til innholdet i argumentene og forslagene deres.» Jeg ser ingen slik forsiktighet i fortsettelsen. Det skal tvert om være nødvendig å påpeke hvem som har undertegnet dette, med ett unntak etniske nordmenn. Hvit hud har de alle sammen. For deg gjelder det nå å fremheve «the skin in the game». Følgelig blir det tale om nordmenn som er «synlige minoriteter.» Hvordan er det med homofiles synlighet? Det er tydeligvis lett å se seg blind på the skin in the game. Du mener antakelig at paragrafen er til for å beskytte svake grupper i samfunnet.

Ideen om «svak gruppe» er så flytende som vel mulig. Den blir fast bare med sterk vilje til å fastlegge den, og fastheten blir vilkårlig. Kan advokat Jon Wessel-Aas straffedømmes etter §185 for å ha kalt kommentatorer på Resett for «kloakkrotter»? Advokaten omtaler ikke en gruppe som er nevnt i paragrafen.

I et annet, ellers moderat motinnlegg (Aftenposten 26 juni) blir det forutsatt at «homse» er et krenkende ord – helt nytt for meg. Man skal likevel ikke forvente at noen blir straffet for å si det. Også de som sier «neger», skal slippe straff. Der går visst toleransens grense i den intense jakten på det urene. Det ligger i kortene at jakten blir overivrig. Den som oppdager og slår ned på enda en urenheter i samfunnet, kan regne med ros for bidrag til å bli kvitt søppelet.

Et velkjent eksempel fra i fjor kan klargjøre hva uenigheten handler om. Inger-Marie Ytterhorn gjorde seg latterlig da hun forklarte at Kamzy Gunaratnam ikke er egnet som leder av 17-mai komiteen i Oslo fordi hun ikke er «kronisk norsk». Det er blitt et parade-

STRAFF ELLER IKKE: «Vi vet hvor du bor» er en trussel. Å kalle noen «korrupt kakerlakk» er ikke det, skriver Kjell Madsen.

FOTO: BERIT ROALD/NTB SCANPIX

eksempel på idiotisk nasjonalisme. Hun ble anklaget for rasisme. Anmeldt for brudd på §185 ble hun ikke.

Ytrings-
friheten

er truet.

Det var riktig å kritisere Ytterhorn for den uttalelsen. Ville det ha vært enda bedre om hun også var blitt straffet med bøter eller fengsel? Noen av dem som forsvaret paragrafen, mener antakelig det. De later til å mene at minoriteter beskyttes best ved at ingen av disse folkene slipper billig unna. Det er etter mitt syn en fatal feilvurdering. Tilfellet Ytterhorn gir et argument for at paragrafen bør bort.

Du kritiserer en formulering i oppropet: «Juridiske sanksjoner mot rene meningsytringer innskrenker i praksis folkets frihet til å stake ut sin ønskede kurs for landet». Det er ikke tale om noen massiv størrelse «folket» her, med ett ønske om kurs for landet. Det er snakk om folket som ved individuelle valg skaper et parlament eller en annet styrende organ. Folket skal ha tilgang

til alle meningsytringer. Det blir en begrensning av demokratisk frihet når enkelte straffes for å si sin mening, spesielt når det kan gjøres så vagt og vilkårlig som ifølge §185.

Vi er sikkert enige om verdien av ytringsfrihet. Vi er sikkert enige om at det skal være tillatt å kritisere islam, også på en grunnleggende måte. Men ytringsfriheten er truet i dag. Tiltak mot «islamofobi» kan virke uskyldig, men jeg er ikke i tvil om at dette er en alvorlig trussel mot ytringsfriheten. At et slikt tiltak blir varslet i det politiske miljøet, er en av grunnene til at oppropet er nødvendig.

Det lønner seg å kaste et blikk på fortiden. I St.meld. 74 (1979/80), Om innvandrere i Norge, fremlagt av regjeringen Nordli, er det en hovedtanke at minoritetskulturer skal bevare sin egenart. Staten skal «ruste opp» miljøene for å støtte likestilling mellom minoritet og majoritet. Dette var en oppskrift på parallellsamfunn. Det innebar logisk nok at innvandrere ikke

burde sende sine barn i norske barnehager, siden barna da kunne risikere å miste sin kulturelle egenart. Den som sterkt motsatte seg denne prioriteringen, sto i akutt fare for å bli stemplet som rasist. I dag er svake norskferdigheter hos innvandrerbarn et problem i skolen, og det er enighet om at alle barn i Norge bør lære norsk så tidlig som mulig. At erklært anti-rasisme regnes som nærmest moralsk ufeilbarlig, har vært en politisk feilkilde i mange år.

Nazi-argumentet er håpløst svakt. Det er ingen grunn til å tro at et strammere lovverk i Weimar-republikken kunne ha stanset katastrofen. Weimar slet med tragisk svake forutsetninger i 1919 og ble fra første stund motarbeidet av mektige krefter som til slutt trodde de kunne kontrollere Hitler. Avgjørende var stor arbeidsløshet, en rekke svake regjeringer, autoritære tradisjoner fra keiserriket, omfattende anti-semitisme. Ingenting av dette passer på Norge i dag. Mener du i fullt alvor at §185 trengs for å stanse en utvikling mot nazistyre?